

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та туризму

О.Б.Чернега, Г.О.Горіна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

**Європейська інтеграція: інституційні рамки, спільні
політики та цивілізаційні імперативи**

Ступінь: бакалавр

Co-funded by
the European Union

EVSDESCI
JEAN MONNET MODULE

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та туризму

О.Б.Чернега, Г.О.Горіна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

**Європейська інтеграція: інституційні рамки, спільні
політики та цивілізаційні імперативи**

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та туризму
Протокол № 11
від “08” квітня 2024 р.

Рекомендовано навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол № 9
від “25” квітня 2024 р.

Кривий Ріг
2024

Чернега, О.Б.

Ч 49 Методичні рекомендації до вивчення дисципліни “Європейська інтеграція: інституційні рамки, спільні політики та цивілізаційні імперативи” [Текст]: ступінь магістр/ М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та туризму; О.Б.Чернега, Г.О.Горіна – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2024. – 26 с.

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни “Європейська інтеграція: інституційні рамки, спільні політики та цивілізаційні імперативи” розроблені для студентів усіх форм навчання. У методичних рекомендаціях сформульовано мету вивчення дисципліни, опис дисципліни та її змістових модулів і тем, методів оцінювання і розподілу балів, що отримують студенти упродовж вивчення дисципліни тощо, рекомендації з організації самостійної роботи студентів.

© Чернега О.Б., Горіна Г.О., 2024

© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА I. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
ЧАСТИНА II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ	10
ЧАСТИНА III. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	13
Змістовий модуль 1. Європейська інтеграція: інституційні рамки	14
Змістовий модуль 2. Європейська інтеграція: політики та цивілізаційні імперативи	18

ВСТУП

В умовах входження України до ЄС важливе значення для формування, підтримки та розвитку європейських цінностних орієнтацій у здобувачів вищої освіти, ознайомлення з найкращими проявами європейськими світоглядом має вивчення історії створення та розширення ЄС, розгляд особливостей діяльності європейських інститутів, основних засад права ЄС, механізмів реалізації спільних політик ЄС, в тому числі спільної зовнішньої політики, конкурентної, регіональної політик, політик в сфері прав людини, освіти, навчання, молоді, туризму, культури та креативних індустрій тощо.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні, поглибленні і розширенні у здобувачів вищої освіти спеціальних знань з питань європейської інтеграції, з особливим акцентом на інституційні рамки, спільну політику та цивілізаційні імперативи ЄС.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО у сфері європейської інтеграції; формуванні системи спеціальних знань з основних понять та характеристик ЄС, історії створення ЄС, інститутів ЄС, розширення ЄС, основних засад права ЄС; набутті навичок розуміння особливостей формування і реалізації організаційних, адміністративних, правових аспектів різноманітних політик ЄС.

Предмет: теоретико-методичні та практичні засади європейської інтеграції.

Попередні знання, що є основою для вивчення дисципліни, охоплюють знання та навички, отримані студентами після успішного освоєння дисциплін в рамках соціальних і поведінкових наук, управління та адміністрування.

Основні завдання, що стоять перед студентом при вивченні дисципліни:

розуміти концептуальну сутність європейського інтеграційного процесу;
мати знання щодо історії формування ЄС та особливостей формування та діяльності різноманітних інститутів ЄС;

розуміти основні правові механізми ЄС;
визначати основні спільні політики ЄС та визначати основні інструменти їх реалізації;

оцінювати ситуацію щодо входження України до складу ЄС.

Особливості дисципліни. Сталий розвиток – гібридна дисципліна, яка поєднує аудиторну (60 годин лекцій) та позааудиторну активності (Moodle), передбачає формування системи знань про особливості європейської інтеграції та реалізації євроінтеграційного курсу України.

**ЧАСТИНА І.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	вибіркова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	весінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	60
Практичні / семінарські організаційних та методичних рекомендацій щодо, годин	-
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	90
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	5,6
Вид контролю	залік

2. Програма навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні, поглибленні і розширенні у здобувачів вищої освіти спеціальних знань з питань європейської інтеграції, з особливим акцентом на інституційні рамки, спільну політику та цивілізаційні імперативи ЄС.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО у сфері європейської інтеграції; формуванні системи спеціальних знань з основних понять та характеристик ЄС, історії створення ЄС, інститутів ЄС, розширення ЄС, основних засад права ЄС; набутті навичок розуміння особливостей формування і реалізації організаційних, адміністративних, правових аспектів різноманітних політик ЄС.

Предмет: теоретико-методичні та практичні засади європейської інтеграції.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Основні поняття та характеристики ЄС

Тема 2. Історія створення ЄС

Тема 3. Інститути ЄС

Тема 4. Розширення ЄС

Тема 5. Основні засади права ЄС

Тема 6. Спільні політики ЄС

- Тема 7. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС
 Тема 8. Конкурентна політика ЄС
 Тема 9. Політики та дії ЄС у сфері прав людини
 Тема 10. Політика ЄС в сфері культури
 Тема 11. Регіональна політика ЄС
 Тема 12. Політика ЄС в сфері освіти, навчання та молоді
 Тема 13. Політика ЄС в сфері туризму

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Європейська інтеграція: інституційні рамки					
Тема 1. Основні поняття та характеристики ЄС	10	4			6
Тема 2. Історія створення ЄС	10	4			6
Тема 3. Інститути ЄС	15	6			9
Тема 4. Розширення ЄС	10	4			6
Тема 5. Основні засади права ЄС	10	4			6
Тема 6. Спільні політики ЄС	15	6			9
Тестування	5	2			3
Разом за змістовим модулем 1	75	30	-	-	45
Змістовий модуль 2. Європейська інтеграція: політики та цивілізаційні імперативи					
Тема 7. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС	10	4			6
Тема 8. Конкурентна політика ЄС	10	4			6
Тема 9. Політика та дії ЄС у сфері прав людини	10	4			6
Тема 10. Політика ЄС в сфері культури та креативних індустрій	10	4			6
Тема 11. Регіональна політика ЄС	10	4			6
Тема 12. Політика ЄС в сфері освіти, навчання та молоді	10	4			6
Тема 13. Політика ЄС в сфері туризму	10	4			3
Тестування	5	2			3
Разом за змістовим модулем 2	75	30	-	-	45
Усього годин	150	60	-	-	90

4. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми семінарського / практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК	Захист групового проекту	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1							
Тема 2							
Тема 3							
Тема 4							
Тема 5							
Тема 6							
Тестування				50			50
Разом за змістовим модулем 1	-	-	-	50	-	-	50
Змістовий модуль 2							
Тема 7							
Тема 8							
Тема 9							
Тема 10							
Тема 11							
Тема 12							
Тема 13							
Тестування				50			50
Разом за змістовим модулем 2	-	-	-	50	-	-	50
Усього годин	-	-	-	100	-	-	100

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ЄКТС	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

ЧАСТИНА II.
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО
КОНТРОЛЮ

СПИСОК ПИТАНЬ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ МОДУЛЬ 1

1. Основні підходи до визначення ЄС.
2. Соціальні та економічні характеристики ЄС.
3. Паризький договір (1951р.).
4. Римські договори (1958р.).
5. Єдиний європейський акт (1987р.).
6. Маастрихський договір (1993р.).
7. Лісабонська угода (2009р.).
8. Інститути ЄС: Європейський парламент.
9. Інститути ЄС: Європейська рада.
10. Інститути ЄС: Європейська комісія.
11. Інститути ЄС: Рада ЄС.
12. Інститути ЄС: Суд ЄС.
13. Інститути ЄС: Європейський центральний банк.
14. Інститути ЄС: Європейський суд аудиторів.
15. Розширення ЄС: основні засади.
16. Перше розширення.
17. Друге розширення (1 січня 1981 р.) – Греція.
18. Третє розширення (1 січня 1986 р.) - Іспанія та Португалія.
19. Четверте розширення (1 січня 1995) – Австрія, Фінляндія, Швеція.
20. П'яте розширення (1 травня 2004) - Кіпр, Кіпр, Естонія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Чехія.
21. Шосте розширення (1 січня 2007) – Болгарія, Румунія.
22. Сьоме розширення (1 липня 2013) – Хорватія.
23. Вихід Великої Британії зі складу ЄС.
24. Поточний порядок денний щодо розширення ЄС.
25. Основні засади права ЄС.
26. Історія ЄС в правових актах.
27. Джерела права ЄС.
28. Договір про запровадження Конституції.
29. *Acquis Communautaire*.
30. Спільні політики ЄС: загальні підходи до формування.

СПИСОК ПИТАНЬ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ МОДУЛЬ 2

1. Глобальна стратегія зовнішньої політики та політики безпеки Європейського Союзу.
2. Ключові інституційні актори спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС.
3. Зовнішня діяльність ЄС.

4. Зовнішня політика та політика безпеки – роль Ради та Європейської Ради.
5. Спеціальний представник ЄС з прав людини.
6. Хартія Європейського Союзу про основні права.
7. Програма «Громадяни, рівність, права та цінності» (2021–2027).
8. Інституції, агенції та органи ЄС, задіяні в політиці та діях в сфері прав людини.
9. Консультативний комітет з питань рівних можливостей чоловіків і жінок.
10. Агентство Європейського Союзу з питань основоположних прав.
11. Європейський інститут гендерної рівності.
12. Діалоги з прав людини з країнами, що не входять до ЄС.
13. Сутність понять «креативні індустрії» та «культурні індустрії».
14. Компетенції ЄС у сфері культури.
15. Стратегічні рамки політики ЄС в сфері культури.
16. Новий європейський порядок денний для культури.
17. Робочий план з питань культури.
18. Співробітництво в межах політики в сфері культури на рівні ЄС.
19. Співпраця з державами-членами.
20. Діалог з культурним та креативним секторами.
21. Міжнародні культурні зв'язки ЄС.
22. Стратегія ЄС в сфері міжнародних культурних відносин.
23. Основні засади регіональної політики ЄС.
24. Пріоритети регіональної політики на 2021-2027 роки.
25. Ключові принципи, закладені в основу регіональної політики ЄС.
26. Програмування та впровадження регіональної політики ЄС.
27. Interreg – Підтримка транскордонної співпраці (2021–2027).
28. Інструмент технічної підтримки ЄС (2021-2027).
29. Фонд солідарності Європейського Союзу.
30. Європейський освітній простір.
31. Erasmus+: програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту.
32. Програма Європейського корпусу солідарності 2021–2027.
33. Europass – підтримка навчання та роботи в Європі.
34. Молодіжна стратегія ЄС (2019–2027).
35. Політика ЄС у сфері туризму.
36. Туристична екосистема ЄС.
37. Шенгенська зона.

**ЧАСТИНА III.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ: ІНСТИТУЦІЙНІ РАМКИ

Тема 1. Основні поняття та характеристики ЄС

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
Прапор та гасло ЄС.
Проблема єдиної мови.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Негативна інтеграція

- А. припускає усунення бар'єрів на шляху трансграничного переміщення товарів, послуг і чинників виробництва
- В. базується на ухваленні законів і створенні інститутів, стимулюючих збільшення мобільності товарів, послуг і чинників виробництва
- С. характеризується розвитком міжнародної спеціалізації і кооперації виробництва
- Д. передбачає глибокі структурні зміни в економіці країн-учасниць

Прояв ефекту «доміно», що полягає в тому, що

- А. держава вимушена вступити в інтеграційне угруповання, в яке входять її основні зовнішньоекономічні партнери або країни регіону
- В. держава не зобов'язана вступити в інтеграційне угруповання, в яке входять її основні зовнішньоекономічні партнери або країни регіону
- С. держава вимушена вступити в інтеграційне угруповання, в яке входять провідні країни світу
- Д. держава вимушена вступити в будь-яке інтеграційне угруповання

Форма інституційного типу інтеграції, що передбачає ліквідацію митних бар'єрів у спільній торгівлі між країнами-членами інтеграційного блоку, запровадження єдиних митних тарифів щодо третіх країн, а також вільний рух капіталів і робочої сили

- А. зона вільної торгівлі
- В. митний союз
- С. спільний ринок
- Д. економічний союз

Довгострокові економічні наслідки, що проявляються для країни в результаті функціонування її у складі інтеграційного блоку

- А. статичні ефекти інтеграції
- В. динамічні ефекти інтеграції
- С. позитивні ефекти інтеграції
- Д. негативні ефекти інтеграції

Економічна інтеграція є результатом поглиблення

- А. інтернаціоналізації економічних процесів, процесів міжнародного поділу праці
- В. глобалізації економічних процесів, інтернаціоналізації міжнародного поділу праці
- С. глобалізації та інтернаціоналізації економічних процесів
- Д. глобалізації економічних процесів, процесів міжнародного розподілу праці

Список рекомендованої літератури

1. Європейський Союз. Що це таке і що він робить.
URL: <https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/uk/>
2. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25.03.1957. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017
3. Договір про Європейський Союз від 07.02.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029
4. Рада Європейського Союзу. URL: <http://www.consilium.europa.eu/en/>
5. Єврофонд. URL: <https://www.eurofound.europa.eu/>
6. Європейський центральний банк. URL: <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>
7. Європейська комісія. URL: https://commission.europa.eu/index_en/
8. Європейський комітет регіонів. URL: <https://cor.europa.eu/en>
9. Європейська рада. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/>
10. Європейський економічний та соціальний комітет. URL: <https://www.eesc.europa.eu/>
11. Європейський інститут інновацій та технологій.
URL: <https://eit.europa.eu/>
12. Європейський парламент. URL: <https://www.europarl.europa.eu/portal/en>

Тема 2. Історія створення ЄС

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.
2. Самостійно опрацюйте питання :
Історія створення наднаціональних органів Європи.
Особливості митних союзів.
Особливості зон вільної торгівлі.
Спільна валюта.
Європейська конституція.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

Європейський Союз (ЄС) був створений у

- A.1990
- B.1993
- C.1996
- D.2001

До складу Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЕОВС) увійшли такі країни як

- A.Бельгія, Нідерланди, Люксембург, ФРН, Франція, Італія
- B.Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Великобританія, Франція, Італія
- C.Бельгія, Нідерланди, Великобританія, ФРН, Франція, Італія
- D.Бельгія, Нідерланди, ФРН, Франція, Італія

Документ, в якому було зафіксовано рішення європейських країн про створення Європейського Союзу і який передбачав наступні необхідні для участі в Європейській валютній системі умови, які повинні були створити основу для введення єдиної валюти - це

- A.Маастрихтський договір
- B.Римський договір
- C.Паризький договір
- D.Ніщський договір

Документ, про створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС), що забезпечує економічну інтеграцію європейських країн з вільним рухом ресурсів, гармонізацію політики в усіх сферах і єдність зовнішніх митних тарифів, а також про створення Європейського об'єднання з атомної енергії (Євратом); об'єднав три юридично самостійні організації – ЄЕС, ЄОВС і Євратом; був підписаний в 1958 році - це

- A.Маастрихтський договір
- B.Римський договір
- C.Паризький договір
- D.Ніщський договір

Brexit – це вихід із складу ЄС

- A.Бельгії
- B.Болгарії
- C.Об'єднаного королівства
- D.Бразилія

Станом на 2022 рік до ЄС входять

- A.25 країн
- B.26 країн
- C.27 країн
- D.28 країн

Список рекомендованої літератури

1. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text
2. Угода про асоціацію. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>
3. Рада Європейського Союзу. URL: <http://www.consilium.europa.eu/en/>
4. Європейська комісія. URL: https://commission.europa.eu/index_enr
5. Європейська рада. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/>
6. Європейський парламент. URL: <https://www.europarl.europa.eu/portal/en>

Тема 3. Іститути ЄС

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Процес прийняття рішень в ЄС.
 - Спеціальна законодавча процедура.
 - Головне управління з питань бюджету.
 - 10 конфігурацій Ради ЄС.
 - Рада ЄС: міжнародні угоди.
 - Європейський суд аудиторів.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Список рекомендованої літератури

1. Словник перемовин про вступ до ЄС. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>
2. Амстердамський Договір 02.10.1997 р. URL: <https://web.archive.org/web/20120829111957/http://www.eurotreaties.com/amsterdamtreaty.pdf>
3. Договір про Європейський Союз (Маастрихтський договір) від 07.02.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029
4. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25.03.1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017
5. Договір про заснування єдиної Комісії та єдиної Ради Європейських співтовариств (Договір про злиття) 08.04.1965 р. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80_%D1%81%D0%BB%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D1%8F#cite_note-1
6. Єдиний Європейський Акт від 17.02.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_028

Тема 4. Розширення ЄС.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Підготовка ЄС до найбільшого розширення.
 - Замороження заявок щодо вступу в ЄС.
 - Проблема Турції.

Список рекомендованої літератури

1. Ukraine Facility від ЄС та програма МВФ: моніторинг виконання Україною індикаторів та структурних маяків. URL: https://iaa.org.ua/articles/the-eus-ukraine-facility-and-the-imf-programme-monitoring-ukraines-implementation-of-indicators-and-structural-benchmarks/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjwko21BhAPEiwAwfaQCNK_7HycUth94Y1nTWusg_NdL3KDIRPgQuLxGWD7reA9YcVqHJhhHRoCYpYQAvD_BwE

Тема 5. Основні засади права ЄС

Завдання для самостійної роботи:

- 1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
- 2. Самостійно опрацюйте питання:*
 - Розподіл компетенцій між ЄС та державами-членами.
 - Підтримуюча компетенція ЄС.
 - Джерела права ЄС.
 - Вторинне право ЄС.
- 3. Розв'яжіть тестові завдання.*

Список рекомендованої літератури

1. Тетарчук І. Європейське право (право Європейського Союзу): Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021.
2. Тичина В. Правові цінності Європейського Союзу: Навчальний посібник. 2023.
3. Муравйов В. Право Європейського Союзу: Підручник. Фенікс. 2021.
4. Ковалів М. Основи права Європейського Союзу: Навчальний посібник. Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020.

Тема 6. Спільні політики ЄС.

Завдання для самостійної роботи:

- 1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
- 2. Самостійно опрацюйте питання:*
 - Політика в сфері захисту довкілля.
 - Принципи спільної аграрної політики ЄС.
 - Спільні політики та конкурентопроможність ЄС.

Список рекомендованої літератури

1. Європейський Союз. Що це таке і що він робить. URL: <https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/uk/>
2. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу. Часопис «Критика». 2007.
3. Рада Європейського Союзу. URL: <http://www.consilium.europa.eu/en/>

4. Європейська комісія. URL: https://commission.europa.eu/index_enr
5. Європейська рада. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/>
6. Європейський економічний та соціальний комітет. URL: <https://www.eesc.europa.eu/>
7. Європейський парламент. URL: <https://www.europarl.europa.eu/portal/en>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ: ПОЛІТИКИ ТА ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ІМПЕРАТИВИ

Тема 7. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Макрофінансова допомога Україні
 - Зовнішні дії ЄС щодо вирішення кризи біженців
 - Європейський фонд розвитку (EDF)
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС спрямована на

- A. вирішення конфліктів і сприяння міжнародному взаєморозумінню
- B. забезпечення 27 країнам-членам ЄС мати більшу вагу на світовій арені, ніж якби вони діяли поодиноці
- C. сприяння демократії, верховенству права та повазі до прав і свобод людини в усьому світі
- D. усі відповіді вірні

Зовнішня політика та політика безпеки ЄС має на меті

- A. збереження миру; зміцнення міжнародної безпеки; сприяння міжнародній співпраці; розвиток та зміцнення демократії, верховенства права та повагу до прав людини та основних свобод
- B. сприяння залученню та участі громадян у демократичному житті ЄС та обмінам між громадянами різних держав-членів, а також підвищувати обізнаність про їхню спільну європейську історію
- C. зміцнення економічної, соціальної та територіальної згуртованості у державах-членах та регіонах ЄС, підтримуючи створення робочих місць
- D. підвищенні якості та справедливості в освіті та навчанні

Зовнішня діяльність ЄС охоплює сфери

- A. спільна зовнішня політика та політика безпеки
- B. співпраця для розвитку та гуманітарна допомога
- C. торгівля та положення про солідарність
- D. усі відповіді вірні

Європейська Рада в межах зовнішньої політики та політика безпеки ЄС

- A. визначає стратегічні інтереси ЄС

- В. встановлює цілі та загальні керівні принципи Спільної зовнішньої політики та політики безпеки, включно з питаннями оборони
- С. приймає необхідні відповідні рішення
- Д. усі відповіді вірні

Зовнішні дії ЄС і спільна зовнішня політика та політика безпеки

- А. визначені у Договорі про Європейський Союз у статтях 21-46
- В. визначені у Договорі про функціонування Європейського Союзу 205-222
- С. мають на меті забезпечити ЄС необхідними інструментами для надання допомоги, співпраці та розвитку відносин і партнерства з країнами, що не входять до ЄС
- Д. усі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

1. European Union - An official website of the European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
2. EUR-Lex - An official website of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
3. European Commission - An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/index_en

Тема 9. Політика та дії ЄС у сфері прав людини

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Рекомендації ЄС щодо діалогу з прав людини з країнами, що не входять до ЄС
 - Просування прав людини в країнах, що не входять до ЄС
 - Просування прав дітей в країнах, що не входять до ЄС
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Політика та дії ЄС в сфері прав людини

- А. сприяють правам жінок, дітей, меншин та переміщених осіб
- В. виступають проти смертної кари, тортур, торгівлі людьми та дискримінації
- С. захищають громадянські, політичні, економічні, соціальні і культурні права
- Д. усі відповіді вірні

Політика та дії ЄС в сфері прав людини

- А. виступають проти смертної кари, тортур, торгівлі людьми та дискримінації
- В. захищають права людини шляхом активного партнерства з країнами-партнерами, міжнародними та регіональними організаціями
- С. виступають за включення положень про права людини в усі угоди про торгівлю або співпрацю з країнами, що не входять до ЄС
- Д. усі відповіді вірні

Завдання FRA Агентства Європейського Союзу з питань основоположних прав

- А. надання релевантної, об'єктивної, надійної та порівнянної інформації та даних установам ЄС та державам-членам ЄС щодо основних прав

- В. розробка методів і стандартів для покращення порівнянності, об'єктивності та надійності даних на рівні ЄС
- С. проведення, співробітництво або заохочення наукових досліджень і оглядів;
- Д. усі відповіді вірні

Європейського інституту гендерної рівності

- А. базує свою роботу на об'єктивних, порівнянних і надійних даних європейського рівня
- В. відповідає за збір, аналіз і розповсюдження інформації про гендерну рівність
- С. проводить дослідження щодо ситуації з гендерною рівністю в Європі
- Д. усі відповіді вірні

Європейського інституту гендерної рівності

- А. поширює інформацію про позитивні приклади нестереотипних ролей жінок і чоловіків у всіх сферах життя
- В. створює доступні для громадськості ресурси документації задля підвищення обізнаності громадян ЄС щодо гендерної рівності
- С. проводить дослідження щодо ситуації з гендерною рівністю в Європі
- Д. усі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

1. European Union - An official website of the European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
2. EUR-Lex - An official website of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
3. European Commission - An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/index_en

Тема 10. Політика ЄС в сфері культури та креативних індустрій

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Компетенції ЄС у сфері культури
 - Новий європейський порядок денний для культури
 - Робочій план з питань культури
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Компетенція ЄС у сфері культури полягає у

- А. здійсненні заходів для підтримки, координації або доповнення дій держав-членів
- В. повазі до багатого культурного та мовного різноманіття
- С. забезпеченні збереження та примноження культурної спадщини Європи
- Д. усі відповіді вірні

Ключові теми європейського культурного співробітництва

- А. підтримка культурної спадщини
- В. соціально-економічне значення культури
- С. вимірювання позитивного впливу культури
- Д. усі відповіді вірні

Поточний робочий план з питань культури на період 2023-2026 рр. визначає пріоритети європейської співпраці з формування культурної політики

- A. митці та працівники культури
- B. культура для людей
- C. культура для планети; культура для спільного творчого партнерства
- D. усі відповіді вірні

Співпраця з питань політики ЄС в сфері культури між Європейською Комісією та 27 державами-членами Європейського Союзу відбувається в межах

- A. Ради з питань освіти, молоді, культури та спорту та її Комітету з питань культури
- B. UNESCO
- C. Європейського освітнього простору
- D. Договору про ЄС

Цілі стратегії ЄС в сфері міжнародних культурних відносин

- A. розкриття потенціалу культури та творчості для сталого соціально-економічного розвитку
- B. сприяння миру та боротьба з радикалізацією через міжкультурний діалог
- C. посилення співпраці у сфері культурної спадщини
- D. усі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

1. 2009 UNESCO framework for cultural statistics. URL: http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/unesco-framework-for-cultural-statistics-2009-en_0.pdf
2. Creative economy report 2013. Special edition. URL: <http://www.unesco.org/culture/pdf/creative-economy-report-2013.pdf>
- European Union - An official website of the European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
2. EUR-Lex - An official website of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
3. European Commission - An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/index_en

Тема 11. Регіональна політика ЄС

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Interreg – Підтримка транскордонної співпраці (2021–2027)
 - Інструмент технічної підтримки ЄС (2021-2027)
 - Фонд солідарності Європейського Союзу
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Регіональна політика ЄС спрямована на зміни в ключових сферах

- A. інвестування в людей шляхом підтримки доступу до можливостей працевлаштування, освіти та соціальної інтеграції
- B. підтримка розвитку малого та середнього бізнесу

- С. посилення досліджень та інновацій через інвестиції та робочі місця, пов'язані з дослідженнями
- Д. покращення стану навколишнього середовища через масштабні інвестиційні проекти
- Е. усі відповіді вірні

Політика згуртованості спрямована

- А. виключно на країни Шенгенської зони
- В. на всі регіони та міста Європейського Союзу
- С. виключно на країни Валютного Союзу
- Д. виключно на країни Митного Союзу

Політика згуртованості реалізується через

- А. Європейський фонд регіонального розвитку, Фонд згуртованості, Європейський соціальний фонд плюс, Фонд справедливого переходу
- В. Хартію Європейського Союзу про основні права? Європейську конвенцію з прав людини
- С. Erasmus+ та Європейський освітній простір
- Д. Європейську зелену угоду, європейський порядок денний для культури

Рамки політики згуртованості встановлюються терміном

- А. 7 років
- В. 6 років
- С. 3 роки
- Д. 5 років

Бюджет політики згуртованості та правила її використання ухвалюються спільно

- А. виключно Європейською Радою
- В. виключно Європейським Парламентом
- С. виключно Комісією
- Д. Європейською Радою та Європейським Парламентом на основі пропозиції Комісії

Список рекомендованої літератури

1. European Union - An official website of the European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
2. EUR-Lex - An official website of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
3. European Commission - An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/index_en

Тема 12. Політика ЄС в сфері освіти, навчання та молоді

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Болонський процес: створення європейського простору вищої освіти
 - План дій з цифрової освіти (2021–2027)
 - Європейська мережа інформації про освітні системи та політику
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Програма Європейського корпусу солідарності 2021–2027 передбачає напрямки залучення молоді

- A. участь молоді в солідарній діяльності; участь у Європейському волонтерському корпусі гуманітарної допомоги
- B. навчальна мобільність; співпраця між організаціями та установами
- C. неформальна та інформальна навчальна мобільність
- D. навчальна мобільність спортивного персоналу

Erasmus+

- A. спільне бачення 27 держав-членів ЄС та Європейської Комісії щодо майбутнього сектору освіти та навчання в ЄС
- B. програма ЄС для підтримки освіти, навчання, молоді та спорту в Європі
- C. програма спрямована на посилення залучення молоді та організацій до доступної та високоякісної солідарної діяльності
- D. набір онлайн-інструментів, які допомагають створювати резюме, супровідні листи, а також користувачам знаходити роботу та навчатися в ЄС

Спеціальними цілями програми Erasmus+ є сприяння

- A. навчальна мобільність спортивного персоналу
- B. навчальній мобільності окремих осіб і груп, а також співпраця, якість, інтеграція та справедливість, досконалість, креативність та інновації
- C. неформальна та інформальна навчальна мобільність та активна участь молоді, а також співпраця, якість, залучення, креативність та інновації на рівні організацій та політик у сфері молоді
- D. усі відповіді вірні

Європейський освітній простір

- A. спільне бачення 27 держав-членів ЄС та Європейської Комісії щодо майбутнього сектору освіти та навчання в ЄС
- B. програма ЄС для підтримки освіти, навчання, молоді та спорту в Європі
- C. програма спрямована на посилення залучення молоді та організацій до доступної та високоякісної солідарної діяльності
- D. набір онлайн-інструментів, які допомагають створювати резюме, супровідні листи, а також користувачам знаходити роботу та навчатися в ЄС

Europass

- A. спільне бачення 27 держав-членів ЄС та Європейської Комісії щодо майбутнього сектору освіти та навчання в ЄС
- B. програма ЄС для підтримки освіти, навчання, молоді та спорту в Європі
- C. програма спрямована на посилення залучення молоді та організацій до доступної та високоякісної солідарної діяльності
- D. набір онлайн-інструментів, які допомагають створювати резюме, супровідні листи, а також користувачам знаходити роботу та навчатися в ЄС

Список рекомендованої літератури

1. European Union - An official website of the European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
2. EUR-Lex - An official website of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
3. European Commission - An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/index_en

Тема 13. Політика ЄС в сфері туризму

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Зелений перехід туризму в ЄС
 - Цифровий перехід туризму в ЄС
 - Навички для туристичної робочої сили ЄС
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

Список рекомендованої літератури

Європейський порядок денний для туризму до 2030 року ґрунтується на

- A. Договорі про Європейський Союз
- B. Перехідному шляху для туризму
- C. Новому європейському порядку денному з питань культури
- D. Європейському освітньому просторі

Туристична екосистема ЄС є надзвичайно різноманітною та складною, охоплює глобалізовані та взаємопов'язані ланцюжки створення вартості, включаючи – повністю або частково – постачальників послуг у сферах

- A. безпека та захист
- B. інформація, управління дестинаціями (напрямами)
- C. дослідницькі та урядові органи
- D. усі відповіді вірні

Шенгенська зона включає

- A. 27 європейських держав
- B. 29 європейських держав
- C. 19 європейських держав
- D. 17 європейських держав

Спільна візова політика є ключовим компонентом Шенгенської зони, де

- A. тільки 27 країн-членів ЄС застосовують однакові візові правила
- B. тільки 25 країн-членів ЄС, які входять до Шенгенської зони застосовують однакові візові правила
- C. всі 29 держав Шенгенської угоди застосовують однакові візові правила
- D. усі країни-члени застосовують свої візові правила

Перехідний шлях для туризму містить

- A. 27 сфер заходів для переходу на зелені та цифрові технології та підвищення стійкості туризму ЄС
- B. 17 сфер заходів для переходу на зелені та цифрові технології та підвищення стійкості туризму ЄС
- C. 27 сфер заходів для переходу виключно на зелені технології задля підвищення стійкості туризму ЄС
- D. 27 сфер заходів для переходу виключно на цифрові технології зелені задля підвищення стійкості туризму ЄС

Список рекомендованої літератури

1. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. PART THREE - UNION POLICIES AND INTERNAL ACTIONS. TITLE XXII – TOURISM. Article 195. URL: <http://surl.li/rqkqb>
2. Overview of EU tourism policy. URL: <http://surl.li/rqkqe>
3. Transition pathway for tourism, 2022. URL: <http://surl.li/rqkqh>
4. European Agenda for Tourism 2030, 2022. URL: <http://surl.li/rqkqm>
5. Guide on EU funding for tourism. URL: <http://surl.li/rqkqp>

Навчальне видання

Чернега Оксана Богданівна
Горіна Ганна Олександрівна

Кафедра економіки та туризму

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ: ІНСТИТУЦІЙНІ РАМКИ, СПІЛЬНІ
ПОЛІТИКИ ТА ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ІМПЕРАТИВИ**

Формат 60x84/8. Ум. др. арк.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м.Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкту видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.